

Tedenske novice.

Poziv na rodoljubna srca. V prid Mariborske Dijaške kuhinje se vrši 20. aprila ob 8. uri zvečer v Götzovi dvorani v Mariboru velik koncert, kojega spored priobčujemo. Vse rodoljube, zlasti z dežele, ki imajo blagočuteče srce za našo srednješolsko mladino, prosimo, da se tega koncerta udeležijo v kar največjem številu!

Spored velikega ljudskega koncerta v prid Dijaške kuhinje v Mariboru je jako zanimiv. 120 pevcev in pevka ter 50 godbenikov Divizijske godbe bo proizvajalo: 1. Smetana, Overtura k „Libuši“ (orkester); 2. Schwab, Zlata kanglica. Mešan zbor z orkestrom; 3. Smetana, Zbor vaščanov iz „Prodane neveste.“ Mešan zbor z orkestrom; 4. Mešani zbori: a) A. Förster, Naše gore; b) L. Hudovernik, Naša zvezda; c) G. Ipavic, Milada; d) Ruski narodni (harm. E. Beran); 5. Beran: a) Dumka, b) Scherzo. Orkester; 6. Dvorak, IV. slovansky tavec. Orkester; 7. Mozart, Overtura k „Čarobni piščali“; 8. Ženski zbori z orkestrom: a) Beran, Introdukcija. Orkester. Spev vil. Spev in ples vil (alt-solo); b) H. Volarič, Slovenskim mladencem; 9. Borodin, S step. Orkester; 10. Jenko, Zbor ciganov iz „Vračara“. Mešan zbor z orkestrom. — Koncert se vrši dne 20. aprila (torek) ob 8. uri zvečer v Götzovi dvorani. Predprodaja vstopnic pri g. Zlati Brišnik v Slovenski ulici od ponedeljka dalje.

„Kristova drama“ se bo dala v slov. mestnem gledališču v Mariboru na splošno zahtevo v nedeljo, dne 18. t. m., popoldne ob pol 15. uri. Opozarjamo na to vse naše okoličane, katerim pa svetujemo, da pošljejo denar naprej blagajni gledališča, da bo ista zaželjene prostore rezervirala. Najdražji sedež z vstopnino vred stane 12.50 K, najcenejša vstopnica po K 1.20. Zvečer je pa „Hasanaginica“, najlepše delo letošnje sezone ter priporočamo došlece, da izrabijo priliko in si preskrbijo vstopnice tudi za to predstavo, ker take prireditve se le malokdaj vidijo v življenju.

Mariborski mohorjani, ki so lani knjige naročili pri g. profesorju Majcenu, je dobilo v pisarni stolne župnije, kjer se tudi obenem lahko dajo vpisati za letošnje leto. Udnina je 10 K.

Saleško okrožje Jugoslovanske strokovne zveze priredi prihodnje nedelje te-le shode: 18. aprila po rani sv. maši v St. Andražu pri Velenju, govorita g. Ivanuša in tajnik Zajc; 25. aprila je po ranem sv. opravilu shod v Skaljah, govorita g. A. Krepek in Ivanuša; popoldne ob 3. uri je občni zbor JSZ v Smartinu pri Velenju, govorita ista govornika. V nedeljo 2. maja se vrši shod JSZ po drugem sv. opravilu v Vitanju, govorita tajnik Vek. Zajc in g. Ivanuša, 9. maja je občni zbor JSZ popoldne ob 3. uri na Polzeli, poroča tajnik Vek. Zajc; 16. maja pa je velik shod za celi okraj v Slovenjgradu. Na tem shodu bo poročala več govornikov.

Duhovne vaje za dekleta se bodo po navadi obhajale pri Sv. Jožefu v Celju. Začetek v ponedeljek, dne 26. t. m., zvečer ob šestih. Sklep v petek, dne 30. t. m., zjutraj. Uveden je poletni čas, torej vse 1 uro poprej.

Poziv. Dne 26. marca je upepelil požar v Skorbli, občina Slovenjvas, okrajno glavarstvo Ptuj, 25 gospodarskih poslopij in 2 stanovanjski niši. Zgorela je posestnikom vsa krma, gospodarsko orodje, stroji ter mnogo živeža in drugih gospodarskih potrebščin, tako da znaša škoda okoli 1 milijon K. Ker je zavarovalnica le majhna in so prizadeti v hudi bedi, se razpisuje s tem nabiranje milih darov. Darovi se sprejemajo pri poverjeništvu za notranje zadeve, ravnanje pomožnih uradov, v Ljubljani, pri mestnih magistratih v Mariboru, Celju in Ptuj ter pri vseh okrajnih glavarstvih in političnih eksp. uradah bivše Stajerske. Darovi se bodo razglasili v „Uradnem listu“ in odkazali svojemu namenu.

Pomoč pogorelen. Pri Sv. Ani na Kremlbergu je pogorelo dne 5. aprila docela gospodarsko poslopje Jakoba Zamot v Ledineku. Prizadeti gospodar se obrača s pristrano prošnjo do darežljivih src.

Cujte in pomagajte! Na deželi se prične sedaj šolsko leto. Pohitim v Maribor, da oskrbim šolske potrebščine. Citanke se nadomestijo kolikor toliko „šolski listi“, za zvezek se porabi vse, na kar se le da količkar pisati. Kaj pa tablice za prvence, kamenčki? Edina trgovina Novak jih prodaja. Vprašam, omahnem: tablica stane 15 K, kamenček 70 v! Kdo naj to zmaguje, ko malčki skoro teden za tednom rabijo nov kamenček? Birma je pred durmi, katekizmov ni, le „veliki katekizem“ se dobi in pa „Krščanski nauk za prvence“, ki pa se ni uveden v naše šole. Merodajni činitelji, zganite in strnite se k od pomoči, sicer bode tudi lukaj prepozno!

Pozor glede potnih listov! Po novi naredbi notranjega ministrstva se mora dati potni list za vsako potovanje na novo vidirati (potrditi) od pristojne oblasti. Za vsako tako novo potrdilo mora plačati stran ka visoko pristojbino 40 K.

Vojni ujetniki na Francoskem in v francoskih kolonijah. Svoji ujetnikov, ki se nahajajo še v francoskem vojnem ujetništvu ali v francoskih kolonijah, naj naznanijo ime in priimek ujetnikovo in kraj interniranja „Slovenskemu Rdečemu križu“ v Ljubljani.

Imenik umrlih ujetnikov na Ruskem. Maribor-

ski kn.-šk. konzistorij je prejel od škofijskega župa. urada Dietach na Gornjem Avstrijskem listo ali zanesljiv seznam, ki kaže, da je v ruskem ujetništvu v Sibiriji v taborišču Novonikolajevsk, gubern. Tomsk, izmed Jugoslovancev umrl: Šak (Šah) Leopold iz Topolšice dne 7. aprila 1915; Soler Edvard iz Labuda, dne 16. maja 1915; Alauf Franc iz Hrničke dne 20. januarja 1915; Pristov Peter iz Lesc dne 9. maja 1. 1915; Berglez Jožef iz Vipave dne 26. februarja 1915; Barbarič Ivan iz Sedče (Bosnija) dne 10. febr. 1916; Belec Franc iz Zdol dne 27. julija 1916; Višin Anton z Krajne dne 29. aprila 1915; Vasilik Andrej iz Stupnije dne 19. avgusta 1915; Mižon Ivan iz Istrije dne 9. marca 1915; Madon Valentin iz Getinga dne 7. 4. 1915; Mamek Jožef dne 6. junija 1916; Pol Ferdinand dne 18. januarja 1915; Trubar Franc dne 1. februarja 1915; Pignar Jožef dne 14. februarja 1915; Sillec Janez iz Gindorfa dne 30. aprila 1915; Schnitzer Matija iz Crensovec dne 7. novembra 1915; Fava Pavel iz Spodnje Siške dne 2. septembra 1915; Kolarič Maks iz Korone dne 19. marca 1915; Smutek Jožef iz Bohinja dne 24. marca 1915; Hauc Mihael dne 18. maja 1915; Herčko Mihael dne 12. marca 1915; Herman Jožef dne 15. marca 1915; Heržič Ivan dne 3. marca 1915; Kolar Mihael dne 6. marca 1915; Nlaser Franc dne 11. aprila 1915; Maister Jožef dne 3. maja 1915; Prah Hubert dne 8. marca 1915; Reže Janez dne 3. junija 1915; Smutek Viljem dne 28. 3. 1915; Sivka Jožef dne 24. maja 1915; Sigel Leopold, dne 24. januarja 1915; Vrečko Peter dne 8. junija 1915; Sel (Zel) Peter dne 24. marca 1915; Studenik Alojzij dne 15. maja 1915.

Razne novice.

Živiljske potrebščine so se podražile v Avstriji za 4000 odstotkov, na Nemškem za 1900 odstotkov, na Francoskem in v Italiji za 300 odstotkov, ga Angleškem za 170 odstotkov, na Japonskem za 150 odstotkov in v Združenih državah za 120 odstotkov.

Sv. Oče za Dunajčane. Blago in plemenite srce „očeta vsega krščanstva“ se je vnovič pokazalo za stradaljoči Dunaj. Papež Benedikt je nabral za Dunaj 36 milijonov kron, katere velikanska svota se bo v kratkem porazdelila med stradaljoče sloje dunajskega prebivalstva.

Katoličani na Angleškem. Na Angleškem in v Walesu (izg. Uels) je 3929 duhovnikov, na Skotskem 599, skupaj 4528; od teh je 2997 svetnih duhovnikov, in 1531 redovnikov. Katoliških srednjih šol je 431, ljudskih 1208. Cerkev: na Angleškem in v Walesu 1928, na Skotskem 428, skupaj 2356. Ženskih samostanov samo na Angleškem in v Walesu 346. Leta 1918 je bilo zakonov 16.946, krstov otrok 54.317, spreobrnjenj 9402. Med vojsko se je spreobrnilo 40 tisoč do 60 tisoč vojakov. Dozdaj so bili mnogobrojni izpreobrnjenjenci na Angleškem večina duhovniki, vdove, vplivni, starejši možje, zdaj prihajajo v naročje sv. Cerkve mladi možje najlepših let. — Število vseh katoličanstva britskega ozemlja je v Evropi 5.912.097, v Aziji 2.307.254, v Afriki 557.667, v Ameriki 3.314.483 v Avstraliji 1.218.673, skupaj 13.310.174. V resnici bi število še večje, ker izven Evrope opira statistika na državno ljudsko štetje iz leta 1911 in misijonska poročila iz 1912 in 1913. V Indiji in skoro v vsem britskem ozemlju Afrike pa so od tiste dobe katoliški misijoni želi krasne uspehe.

Irska. Na skupni konferenci dne 27. prosinca 1920 v Maynoothu so se irski škofje in nadškofje obrnili skupno do vlade, da zboljša notranjepolitične razmere in olajša vojaški nasilni režim. Ker to nič ni pomagalo, razpravljajo v svojih pastirskih listih znova o nevezdržnem razmerju med Angleško in Irsko. Ostro obsojajo nasilja, ki so jih rabili posamezniki nasproti zastopnikom angleške vlade; ravnotako jasno pa obsojajo težki železni jarek, ki ga je Angleška naložila Irski in prepovedala vsak pojav za neodvisnost Irske. Znova povdarjajo, da je nasilno zasuzenje Irske vir razdorov in nemirov in šele tedaj nastopijo poveljne razmere, ko si bo Irska lahko sama določila svojo vlado.

Za moralo. Budimpeštansko policijsko sodišče je pred dnevi kaznovalo z globo 100 kron neko gledališko igralko, ki je nastopila na odru neprimerno dekoltirano in v taki obleki, da se je velik del navzočega občinstva javno zgražal. Torej se je še celo v lahkoživih Budimpešti začela dvigati javna morala!

Zenske porotnice na Češkem. Pri žrebanju porotnikov za praško deželno sodišče je bilo izžrebanih 14 žensk.

Krog Vezuva grozi resna nevarnost. Vsi znaki v okolici Vezuva potrjujejo dejstvo, da bo Vezuv v kratkem zopet bljuval.

Viharji v Severni Ameriki. V severno zapadnem delu države Illinois in v pokrajinah držav Ohio, Michigan, Indiana, Missouri, Georgis, Alabama in Viscousin je izbruhnila grozna nevihta, katere je povzročila veliko smrtnih žrtev med prebivalstvom. Več 100 poslopij je porušil vihar in na tisoče ljudi je brez strehe. Škoda znaša na milijone dolarjev.

Boljševiško gospodarstvo v Rusiji. „Golos Rosii“ poroča o ruskem gospodarskem kongresu. Predsednik Gospodarske zveze je izjavil, da so nasprotstva med mestnim in kmetijskim prebivalstvom velikanška in da se kmetje branijo, dajati mešancom živež. Poizkus, da bi organizirali gospodarsko življenje na komunistični podlagi, se je popolnoma ponesrečil. Proizvajanje je nazadovalo za 70%. Tvorcnice, ki še delajo, delajo s tako izgubo, da ne morejo niti zaslužkov izplačevati. Zdaj so organizirali boljševiki vojaš-

ko urejene delavske regimente in bataljone ter uvedli 12 urni delavnik.

12 urno prisilno delo je uvedla boljševiška vlada v Rusiji na mesto prejšnjega 6 urnega delavika. Delavei so urejeni popolnoma po vojaško v regimente in bataljone. Boljševiki so spoznali, da more edino pomnoženo delo, produkcija, od pomoči sedanjim dnem.

Gospodarstvo.

Prevalje-Crna, Koroško. Pri nas ustanovimo v nedeljo dne 18. aprila Gospodarsko zadrugo. Govornik pride iz Maribora. Začetek ob 9. uri. — Enak shod bo popoldne v Crni.

Sv. Peter pri Mariboru. V nedeljo dne 18. t. m. priredi po večernicah Kmetijska podružnica Maribor in okoliš v šoli zborovanje s predavanjem g. višjega živinozdravnika Pirnata; po predavanju demonstracije na župniščem dvorišču. Ako bo čas dopustil, se bo tudi še viničarsko vprašanje vzelo v razgovor. Sempeterčani in sosedje sempeterški, pridite v čim največjem številu, seveda je ženski spol vabljen ravno tako iskreno.

St. Ilj v Slov. gor. V nedeljo, dne 18. aprila po jutranji službi božji se vrši občni zbor Kmetijske podružnice v St. Ilju. Spored je ta-le: 1. Poročilo načelnika o zdajšnjem delovanju podružnice; 2. Volitev delegatov za občni zbor Kmetijske družbe; 3. Poučni govor o sadjereji (govori tajnik Franjo Lilek); 4. Razna poročila.

Sv. Urban pri Ptuj. V nedeljo dne 18. aprila po rani maši se vrši pri nas/gospodarski in političen shod. Govori nadrevizor Vlad. Pušenjak. Gospodarji gospodinje, mladeniči in dekleta pridite!

Kmet. podružnica Maribor in okoliš. Udje, ki so svojčas galico naročili in plačali, naj si gredo po nje v veletrgovino g. Zieglerja na Glavnem trgu. Naročena in plačana Pasta Bosna pa še ni prišla. Ker se še tudi po zadnjem danem roku, ki je potekel s 1. aprilom, posamezni udje oglašajo za Pasto Bosno, naznanjamo, da se bodo naročila in predplačila (za 1 kg 13 K) sprejemala v oni imenovani trgovini na novo in sicer do 20. t. m. Da dojde Pasta Bosna v Maribor za prvo škropljenje pravočasno, za to ne prevzame odgovornosti ne odbor Kmet. podružnice, ne g. Ziegler.

Vsem občinskim predstojništvom. Z ozirom na občutno pomanjkanje dobrih plemenskih bikov v okraju kakor tudi dejstvo, da taeih živali pri sedanjih izvanrednih razmerah ni mogoče dobiti iz tujemstva, poskusiti bo pač treba, da se najde kolikor mogoče domačega primernega naraščaja. Vsled tega priporočamo poverjeništvu za kmetištvo, naj se vpliva na živinorejce, da o priliki letošnjega licenciranja bikov priženejo tudi bikece stare od ½ do 1½ let na pregled. Občinska predstojništva se torej vabijo, da vpoštevajoč svojo dolžnost, katero jim nalaga zakon glede oskrbe občin z zadostnim številom plemenskih bikov opozore čimprej vsacega posameznika posestnika, ki ima tako živinčce, o katerem misli, da bi bilo sposobno za plemo, naj je priženo pred ogledno komisijo. Dan in kraj pregledovanja se bo naznanilo pravočasno. Ker je zadeva posebne važnosti, pogovori naj se o njej tudi v občinskih seji, katero je sklicati najkasneje v 14 dneh, potem pa naj se takoj pošlje semkaj seznam dotičnih posestnikov, starost in pasma bikecev in bikov, da se bo zamoglo določiti kraje, v katerih bi se vršilo pregledovanje. — Doktor Lajnšič, glavar okr. glav. Maribor.

Zivinorejci. pozor pred slinovko. V mariborski okolici in v St. Ilju v Slov. gor. je uradno ugotovljena med govejo živino kuga slinovka. Vse živinorejce krog Maribora in v Slov. goricah svarimo pred nakupom živine od živinskih trgovcev. Zivinorejce pa ki imajo po slinovki okuženo živino, opozarjamo na svojčasni članek o slinovki v „Gospodarju“. V dotičnem članku je poljudno razloženo, kako zdraviti to opasno bolezen in kako obraniti zdravo živino pred okuženjem.

Važno za konjerejce in ljubitelje lepih ter dobrih konj. Dne 16. t. m. se bo potom prostovoljne dražbe prodalo v Mariboru pred Rapocovo gostilno na Tržaški cesti 106 konj. Konji in kobile, so prvovrstni, lahki ter težki. Izmed kobil so nekatere breje. Konji so iz Medjimurja in so bili namenjeni za izvoz v Čehoslovaško. Prejšnja vlada je izvoz dovolila, sedanja ga je pa ustavila, ker izvoz delavnih in plemenskih konj sploh niti dovoljen ni. Posestniki konj se je pregovorilo, da bo razprodal konje v Mariboru dražbenim potom. Skljena cena za posameznega konja znaša 23.000 K. Ta cena v sedanjih časih ni pretirana, ker so dobri, brezhibni, lepi in trpežni konji dragi. To medjimursko konjsko blago priporočajo vsi poznavalci konj kot prvovrstno vsem konjerejem in kmetovalcem, osobito v okolici Maribora, kjer se širi slinovka in bo cena delavni živini rasla od dne do dne. Vsi konjerejci, kmetovalci in ljubitelji konj, v petek na dražbo, ker blago bo hitro razprodano.

Davek na vojne dobičke. Regent Aleksander je podpisal ukaz o upeljavi davka na vojne dobičke. S tem ukazom je zopet v veljavi začasni zakon na vojne bogataše, ki je bil že v avgustu prejšnjega leta na dnevnem redu v parlamentu. S tem javkom na vojne dobičkarje je vendar enkrat uresničena stara zahteva Kmetске zveze, ki je vedno stala na stališču, naj se davki pobirajo tam, kjer je nagromaden kapital a ne pri kmetu, ki je v vojni le vsestransko izgubljal, ne pa bogatel.

Važna preosnova glede našega izvoza. Beogradski listi poročajo, da sta sklenila finančni in trgovinski minister sledečo preosnovo v izvoznih trgovini: